

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

..... Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 24 K.
Félévre — — — — 12 K.
Negyedévre — — — 6 K.
Egy óra — — — — 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér. 1

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével mindennap
délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 107. szám.

Péntek, május 10.

Készül a nagy reform.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, máj. 10.

A miniszterelnök kijelentette: ő tu-
datában van a mai választójogi rendszer
tarthatatlan elavultságának; kívánatos-
nak tartja, hogy a magyar parlamen-
tárizmus a legutóbbi évtizedek alatt ki-
alakult új társadalmi osztály vérével
frissítették föl; akarja tehát a választó-
jog reformját, de anélkül, hogy a sö-
téthe való ugrást kockáztatná és anél-
kül, hogy fölösleges ballasztként ellökné
azokat a nemzeti és kulturális kincseket,
melyeket a magyarság egy évezreden át
gyűjtött. Vagyis: figyelembe kívánja
venni a miniszterelnök azokat a jogos
aspirációkat, melyek a választójog dolgá-
ban oly sűrűn jelentkeztek, de amellet
föltétlenül szem előtt tartandóknak véli
azokat a jogos aggályokat is, melyek egy
elhirtelenkedett, tulságosan radikális re-
formtól féltik az országot és a nemzetet.

Ilyen módon megkörvonalozván azt a
bázist, melyre a maga választójogi re-
formját föl akarja építeni. Lukács László
menten intőzkedett is, hogy a belügy-
miniszteriumban azonnal kezdjék meg a
reformjavaslatra vonatkozó előkészítő
munkálatokat és hihető, hogy már rövid
néhány nap múltán elkészül egy terv,
mely részletesebben fogja kifejteni a
megoldás mikéntjére vonatkozó alapelve-
ket s amely tervezet alapul lesz szánva
arra, hogy egyrészt a kormány és a több-
ség, másrészt az ellenzék közt megegye-
zés jöjjön létre a jelenlegi képviselőházi
szünet alatt.

Jóleső érzéssel regisztráljuk, hogy
a radikális ellenzéknel is bizonyos békés
hajlandóság, bizonyos józan megfontolt-
ság kerekedett felül s hogy az eddigi vad
harc rikoitozás helyett szelidebb hangok
hallatszanak. Készséggel elismerjük, hogy
ez az ellenzék az ő mostani nyugodtabb
magatartásával azt dokumentálja, hogy
méltányos módon tudja honorálni azt a
készséget, azt a konciliáns előzékenysé-
get, melyet a miniszterelnök a választó-
jog kérdésében tanusít és mert Lukács
László intézkedései nyilvánvalóan arra
vallanak, hogy a reform ügye a megvaló-
sulás legkomolyabb stádiumába lépett,
véggépp el kell oszlani minden bizalmat-

lanságnak és alapos a remény, hogy
most már csakugyan gyors léptekkel ha-
ladunk a kibontakozás felé.

Mindenesetre bizonyos, hogy ked-
vező eredmény csak úgy lesz elérhető, ha
az ellenzék továbbra is nyugodt fel-
fogással, higgadt megfontoltsággal mér-
legeli a helyzetet és áll attól a törek-
véstől, hogy a maga szélsőséges akaratát
dacos módon oktrojálja a parlamenti
többségre. Azokból, amiket a miniszter-
elnök eddig elmondott, erőteljesen kivi-
láglik, hogy Lukács László nem az az
ember, akinél terrorizmussal célt lehetne
érni. Arra a kormányelnök a saját ki-
jelentése szerint készséggel kapható,
hogy beleillesszen az általa kontemplált
reformba minden egészséges ideát, min-
den jó ötletet, melyek a Lukács László
részéről élesen körvonalozott alapelvekkel
harmóniába hozhatók. De semmiesetre
se lesz kapható arra, hogy üres jel-
szavakért, nagyhangú frázisokért, az
utca tapsaiért megkockáztassa a magyar
nemzet existenciáját, a magyarság és az
intelligencia szupremáciáját.

Fokozatosan kíván eljutni Lukács
László a teljesmértvű, radikális választó-
jogig, a tapasztalások, a helyzet szerint
haladván előre ebben a fokozatosságban
és nekünk úgy tetszik, hogy ezt az óva-
tosságot csak helyeselnie lehet minden-
kinek, aki hazafiásan és okosan gondol-
kozik. Az ellenzék hazafiáságában semmi
kétségünk. És ha a harc csakugyan
pusztán a reformért folyik, semmi
másért és ha ennek a harcnak, mint
ahogy az ellenzék folyton oszontentative
ismételgeti, valóban semmi más háttere,
valóban semmi személyes ize nincs, akkor
annak az ellenzéknek is be kell látnia,
hogy egyedül az az igazán helyes út,
amelyet Lukács László választott s
amely egyelőre elvezet az adott viszonyok
közt lehető legnagyobb mérvű kiterjesz-
tésig a választójog dolgában, hogy aztán
aszerint, amint annak az utnak a foly-
tatolagos része is biztosan járhatónak,
veszélytelennek bizonyul, elvezessen a
legteljesebb mérvű választójogig.

Abból a nyugalomból, mely ellenzéki
részen mutatkozik, arra következtetünk,
hogy a helyzet máris lényegesen javult s
hogy amiként Lukács László néhány lé-

péssel ment az ellenzék felé, azonképpen
az ellenzék is meg fogja tenni a minisz-
terelnök felé azt a néhány lépést, amely
multhatatlanul szükséges, hogy a kibon-
takozás közös pontján találkozzanak.

A tanítók mozgalma.

Felhívás a Délmagyarországi Tanítóegye-
let valamennyi fiókköre elnökeihez és
tagjaihoz.

— május 10.

A Délmagyarországi Tanítóegylet
elnöksége felhívást intéz Délmagyar-
ország összes tanítóhoz, amelyben fel-
hívja őket, hogy minél nagyobb szám-
ban vonuljanak föl a Budapesten tar-
tandó egyetemes tanítógyűlésre, amely
a tanítók nehéz anyagi helyzetének orvos-
lása iránt tesz lépéseket.

A Délmagyarországi Tanítóegylet el-
nöksége felhívásában leközi a Magyar-
országi Tanítóegyletek Országos Szövet-
ségének felszólítását a tanítógyűlésen
való minél impozánsabb részvételre s
azután így szól:

„A Délmagyarországi Tanítóegylet
a Szövetség számottevő tagja s mint
ilyen annak határozataiban, azok végre-
hajtásában, küzdelmében ő vele szolidá-
ritást kell hogy vállaljon. Ezért felkér-
jük a tekintetes Elnökségeket és a tisz-
telt tagtársakat, hogy a szövetség szöve-
gét teljes figyelemre méltatva annak irá-
nyát kövessék, határozatait és utasítá-
sait végrehajtsák. Nevezetesen: tavaszi
üléseiken csakis a tanítóság legradikáli-
sabb kérdéseivel, a hazai tanítóság fize-
tésrendezésével, a nyugdíjügy nevizójá-
val és a szolgálati pragmatikával foglal-
kozzanak és ebbeli határozataikat a Szö-
vetség elnökével közvetlenül közöljék.

Tüzzük napirendre a VII. egyetemes
gyűlésen való tömeges megjelenés kér-
dését és egymást kölcsönösen buzdítva,
mondjuk ki határozatilag, hogy a VII.
egyetemes gyűlés tagjául 5 korona tag-
sági díj beküldése mellett valamennyien
jelentkezzünk még az esetben is, ha egyik
vagy másik bármi oknál fogva a sze-
mélyes megjelenésben akadályozva is
volna. Így eljárva, erősen dokumentál-
nok azt, hogy a VII. egyetemes gyűlés
határozatai valamennyünk közös akarata.

Tudatjuk, hogy az egyetemes gyűlé-
sen résztvevők az 5 korona tagsági díjat
Dallos István szövetségi pénztárhoz
küldjék be. (Budapest, VIII., Fráter-u.
31.) A VII. egyetemes gyűlés rendező-
bizottságának irodája VIII., Mária Te-
rézia-tér 8-9. sz. a. (IV. emelet 123.
ajtó) van elhelyezve. Kívánom, hogy a
jelentkezést a kartársak ne az utolsó pil-
lanatra halasszák.

Kérjük az elnökségeket, hogy egyesü-
letük tagjainak névsorát és lakását ABC
rendben összeállítva f. é. június hó 1-éig
feltétlenül küldjék be a Szövetség elnök-
ségéhez (Budapest I., Czákó-ut 6.)“

MARCOIN JENŐ kerthelyisége megnyilt.

Naponta Pál Dóskó híres ujvidéki cigányprimás zenekara játszik.

Cegjobb ételek és italok. 589-x 3 Számos látogatást kér MARCOIN JENŐ.

HIREK.

— Glattfelder püspök bérmautja.

Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök idei tavaszi bérmautját és egyúttal főpásztori és kanoni látogatását hétfőn kezdi meg. A bérmaut sorrendje a következő: Május 13.-án Nagykárolyfalva, 14.-én Kevevára, 15.-én Székelykeve, 16.-án Kevepallós és Beresztóc, 17.-én Omlód és Sándoregyháza, 18.-án Tárcsó, 19.-én és 20.-án Pancsova, 21.-én Almás, 22.-én Galagonyás, 23.-án Ópáva, 24.-én Rezsőháza, 25.-én Perlaszváros, 26.-án Nagybeeskerek. Végül június 2.-án és 3.-án Makón, 9.-én pedig Temesgyarmatán osztja ki a bérmálás szentségét. Az ősz folyamán pedig a felsőtemesi és az ujaradi esperes-kerületek plébániáit ohajtja bejárni a püspök.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, mély gyász érte Bányai Jakab állami elemi iskolai igazgatót, amennyiben Zoltán fia kedden hosszas betegség után Balassagyarmaton meghalt. Az elhunyt családja iránt élénk részvét nyilvánul.

— **A Torontál jubileuma.** A katolikus írók és hírlapírók Országos Pázmány Egyesülete ma a következő átiratot intézte a kultúregyesület elnökségéhez:

Mélyen tisztelt Elnökség!

Az Országos Pázmány-Egyesület választmányára e hó 6.-án tartott ülésében örömmel fogadta a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület szíves meghívását a „Torontál” című napilap negyvenéves jubileumára.

Az elnökség a választmánnyal együtt teljesen osztozik azokban a meleg hazafias érzelmekben, amelyek a mélyen tisztelt Közművelődési Egyesületet arra indították, hogy a Délvidék első magyar lapjának ünnepe ne csak a lap ünnepe legyen, hanem azt a vármegye kultúrünnepevé is tegye.

De mert Torontálvármegye a maga nemzeti törekvésével az egész Magyarország nemzeti kulturájának vérkeringésébe kapcsolódik, teljesen értjük, hogy a nemzeti érdekekért dolgozó sajtó egyik nevezetes évfordulóját mintegy nemzeti ünneppé kívánja tenni.

Ennélfogva kedves kötelességünknek ismerjük, hogy meleg szeretetünkkel mi is résztvegyünk ünnepükben. Az elnökség és a választmány tehát megbizta a tisztviselők részéről dr. Sziklay János főtitkárt, a választmányi tagok részéről dr. Kiss János pápai prelátest egyetemi tanárt s dr. Dolencz József ügyvéd és hírlapíró urakat, hogy az egyesületet az ünnepen képviseljék.

Midőn szíves figyelmükért köszönetet mondunk, kérjük e bejelentés tudomásul vételét s maradunk hazafias üdvözléssel

Dr. Mihályfy Ákos
alelnök.

Dr. Sziklay János
főtitkár.

— **Tanulmányi kirándulás.** Az állami polgári fiúiskola 38 tanulója 3 tanár kíséretében holnap reggel 8 órakor indul ezidei tanulmányi útjára. Pancsován át Belgrádba mennek, onnét Zimony—Zágrábon keresztül Fiuméba, ahol 3 napot töltenek. Az első napon Fiume város nevezetességeit tekintik meg, a második napon gyalogkirándulást tesznek Buccariból, Portorén át a Karsztba, megtekintik Cirkvenicát, a 3. nap pedig az osztrák fürdőket Abbáziát, Lovranát, Ikát és Voloscat nézik meg. Csütörtökön este 7 órakor érkeznek meg Ujdombovár, Szabadka, Szegeden át. Az igen szépnek ígérkező, tanulságos 6 teljes napig tartó kirándulás 45 K-ba kerül egy-egy tanulónak, 9 tanuló félköltségen, 2 tanuló negyedköltségen és 7 tanuló mérsékelt költségen vesz részt a kiránduláson. A kirándulás vezetője Szenes Adolf tanár.

— **Zászlószentelés Gyertyámoson.** Mint Gyertyámosról jelentik lapunknak, a gyertyámosi dalkör f. hó 26-ikán, pünkösd vasárnapján Rusz Jánosné zászló-

anya védnöksége alatt zászlószentelési ünnepélyt fog tartani. A nagyméretű ünnepélynek tárgysorozata majdnem teljesen elkészült. Az ismert gyertyámosi vendégszeretet és több hírneves dalegylet közreműködése annyira biztosítja az ünnepély sikerét, hogy nemcsak a közeli környékről, hanem Temesvárról, Szegedről, Aradról, Nagybeeskerekéről és Budapestről is már számtalan vendég ígérkezett.

— **Előadás a kath. Legényegyesületben.** A helybeli róm. kath. legényegylet folyó hó 12.-én vasárnap színelőadást rendez a következő műsorrall: 1. Eljegyzés akadályllyal. Vigjáték 1 felvonásban. 2. A puskaporos hordó. Bohózat 1 felvonásban. 3. Das Marienkind. Színmű 1 felvonásban.

— **Kített nyomorékok.** Eddig csak szegény kített gyermekekről tudunk, akiket elkeseredett szerencsétlen anyák löktek el maguktól s kítették őket valahoz az utcára, hogy a könyörületes emberek fölvegyék s gondoskodjanak róluk. Mostanában azonban egy újabb ilyen kitévés kap lábra itt nálunk Torontálban, főleg a Nagybeeskerekkel szomszédos községekben. A nagybeeskereki rendőrség ugyanis huzamosabb idő óta tapasztalja, hogy szinte rendszeresen szednek föl Nagybeeskerek határában az utszélen az arra járó emberek tehetetlen nyomorékokat, vakokat, sőt elmebetegeket, akik ott elhagyottan ögyvelegnek. Ezeket a nyomorékokat azután behozzák az emberek Nagybeeskerekre a rendőrségre, amely itt kinlódik velük, nem tud mit csinálni, mert sokszor olyan tehetetlen nyomorékok és elmebetegek kerülnek így hozzá, hogy nem tudják belőlük kivenni, hová valók s itt kell tartani őket a város terhére. A rendőrség részben egyes ilyen nyomorékok vallomásából, részben a maga nyomozása alapján csakhamar kiderítette, hogy egyes községekben az a rendszer divik, hogy a nyomorékok és gyöngelméjük hozzátartozói, mikor már megúnják a tartást, kiviszik a szerencsétleneket a határba, főleg a beeskereki határba s ott hagyják őket. Szóval kiteszik a nyomorékokat az utszélre, mint az elkeseredett anyák a gyermekeiket. Ez ellen a kegyetlenség ellen most a nagybeeskereki rendőrség energikus módon lép föl s intézkedéseket tesz a felsőbb hatóságok segítségével, hogy a nyomorékok kitevése megszűnjön.

— **Tolvaj háziszolga.** Szabados Ignác nagybeeskereki tejkereskedőnél szolgált Dóró Illés háziszolgái minőségben. Szabados e hó 7.-én feleségével együtt eltávozott hazulról és a lakáskulesot a szokott helyre rejtették, hogy ha valamelyikük előbb tér haza, bemehessen a lakásba. A solga azonban megleszte a kulcs rejtékhelyét és míg a házaspár hazulról távol volt, bement a lakásba és a hálószobában levő szekrényből 303 korona készpénzt ellopott s azután pedig elszökött. Szabados azonnal feljelentette a esendőrségen a lopást, de eddig még nem sikerült nyomára jönni a tolvaj szolganak.

— **Országos vásár Nagybeeskereken.** A nagybeeskereki májusi országos vásár május hó 23.-án kezdődik és tart május 26-ikáig bezárólag.

— **Megégett alvás közben.** Borzalmas szerencsétlenség áldozata lett Tóth Sándor negyvenkilenc éves vejtei tégla-verbő. A családos ember a napokban alvás közben megégett a konyhójában és életveszélyes sérüléseket szenvedett. Felesége a konyhó előtt tüzet rakott, a paráztól meggyult a konyhó fala és az egyik szobában alvó Tóth Sándor borzalmasan összeégett. Beszállították a temesvári kórházba, ahol tegnap délelőtt kinos vergődés után meghalt.

— **A gyermekek szeretik** azokat a tésztákat, amelyek a dr. Oetker-féle sütőporral izletessé és könnyen emészthetővé vannak elkészítve. Ezért ne készítsünk semmiféle gombócot, fánkot, rétest anélkül, hogy abba megfelelő mennyiségű sütőport ne keverjünk bele.

A sütőpor tejet, zsirt, lisztet, tojást és cukrot, tehát az emberi szervezetre nézve szükséges tápanyagokat tartalmaz, a tésztákat jóízűvé, könnyen emészthetővé teszi, amelyek így elkészítve különösen gyermekeknél célszerűbb táplálékot képeznek a husnál és más összetettebb ételeknél. Dr. Oetker sütőporai kipróbált ingyen-receptekkel együtt minden szakmabeli üzletben kaphatók.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

Máj. 13. A közig. bizottság ülése.

Június 2. A kultúregyesület közgyűlése.

Színház, irodalom.

** **Berlini operette-társulat Nagybeeskereken.** Egy berlini operette-társulat van most köruton Délmagyarországon. Az operette-társulat, amelyet jó hír előz meg, Nagybeeskerekre is ellátogat s itt a városi színházban három előadást tart, nevezetesen hétfőn május 13.-án, kedden 14.-én és szerdán 15.-én. A társulat Jarno, Fall és Lehár operettjeit adja elő, amelyek közül különösen érdeklődéssel nézhetünk Lehár legújabb diadalmas operettjének az „Evá”-nak előadása elé. Az „Eva” ugyanis még magyarul nem került színre s a budapesti Király-Színház csak ősszel fogja bemutatni. Az operette-társulat tagjai a legjava erőkből állanak s primadonnája a bécsi Karltheater ünnepelt szubrettje Herma a Hermin. Az érdekes operette-előadásokra jegyek már most előválthatók Mangold Lipót könyvkereskedésében.

(*) **Cilike viszontagságai.** A magyar leányvilág bájos alakja, Cilike, akit Tutsék Anna tett oly népszerűvé írásaiban, e héten ismét megjelenik a Magyar lányok hasábjain, amint a korzón sétál. A kitűnő, leányifjusági lap egyébként május ötödiki számában új regény közlését kezdte meg, amelyet „Az idegen leány” címmel V. Sipos Ida írt. Elbeszélést Danielné Lengyel Laurától közöl a lap „A nagy leány” címmel. A cikkek közül kiemeljük a virágokról szólót, továbbá a chinchillát és chincirellót ösmertető cikket, amely szórakoztatva tanítja a jövő kis háziasszonyait. Nógrádi Pap Dezső verse, Malot Hector regénye, apróbb cikkek, számos kép és rajz tarkítja még a lap mai számát. A Magyar lányok előfizetési ára negyedévre 3 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

(*) **Uj idők.** Változatos és gazdag tartalommal jelent meg a magyar családok kedvelt hetilapjának, az Uj időknek e heti száma. A lap élén Krudý Gyula művészi szépségében gazdag új regényének, a „Francia kastély”-nak érdekes folytatását találjuk. Kanizsay Ferenc kedves és ötletes elbeszélést írt „A polgármester jó szíve” címmel. Farkas Pál folytatja vidám új rovatát, a „Kéjutazó naplóját”, Zöldi Márton pedig a színházi kellékesekről ír mulatságos történetet. Az „Idegen írók” rovatában Henri Duvernois-nak „A detektiv” című szatirikus elbeszélését találjuk. Kárpáti Aurél cikke Seress László új Napoleon-könyvéről, Osváth Eszter versei, krónika, apróbb cikkek, stb. egészítik még ki a lap szövegrészét, míg a képek fölélik az elmúlt hét legfontosabb eseményeit. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 5 korona és minden új előfizető ingyen megkapja Dumas világhírű regényének, Gróf Monte Cristonak az Uj Időkben eddig megjelent folytatását.

TÁVIRATOK.

A politika eseményei.

A választói jog. — Lukács és Justh találkozására. — A honvédelmi miniszter Bécsben. — A bosnyák vasutak ügye. — A horvát helyzet.

Budapest, máj. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A politika igazi eseményei a holnapi nappal indulnak meg, amikor Lukács László miniszterelnök megismerteti Justh Gyulával választójogi tervezetét. Ez a választójogi tervezet, valamint ezzel kapcsolatban Lukács és Justh tanácskozása képezi tehát most a politikai helyzet legközelebbi eseményeinek középpontját s ezektől a tanácskozásoktól függ a helyzet további fordulata.

A miniszterelnök választójogi tervezete.

Lukács László miniszterelnök lakásán ma délelőtt választójogi tervezetnek előkészítésével foglalkozott. A tervezet előkészítésébe belevonta a miniszterelnök Németh Károly belügyi államtitkárát és Vargha Gyulát, a statisztikai hivatal igazgatóját. A miniszterelnök még a mai nap folyamán elkészíti tervezetének fix pontjait s holnap közli ezt Justh Gyulával.

A mai reggeli lapok különböző értesüléseket közöltek a miniszterelnök választójogi tervezetéről, amelyekre nézve most félhivatalosan kijelentik, hogy azok csak önkényes kombinációk, mert sem Lukács miniszterelnök, sem Németh államtitkár nem volt abban a helyzetben, hogy a tervezetről előzetesen nyilatkozhatt volna.

Lukács és Justh találkozása.

Lukács László miniszterelnök ma délelőtt hivatalosan értesítette Justh Gyulát, hogy holnap délelőtt fölkeresi és közli vele választójogi tervezetének főbb pontjait.

A honvédelmi miniszter Bécsben.

Hazai Samu honvédelmi miniszter ma délután Bécsbe utazott, hogy ott az illetékes tényezőkkel az altiszti kérdés ügyében tárgyaljon.

A bosnyák vasutak ügye.

Bécsben a bosnyák vasutak ügyében holnap közös miniszteri értekezlet lesz, amelyen a még függő részletkérdéseket intézik el. Beóthy László kereskedelmi miniszter ma este, Teleszky János pénzügyminiszter pedig ma éjjel utazik Bécsbe, hogy mind ketten résztvegyenek a holnapi közös minisztertanácson.

A horvát helyzet.

Cuvaj Ede horvát bán ma reggel Budapestre érkezett és délelőtt tanácskozott Josipovich Imre horvát miniszterrel. A horvát bán délután Lukács László miniszterelnököt keresi föl.

Egy másik jelentés arról ad hírt, hogy a királyi biztosság megszüntetése után Cuvaj lemond a báni méltóságról és helyébe Skerlesz Iván báró miniszteri tanácsost neveznék ki.

A Dardanellák megnyitása.

Budapest, máj. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a Dardanellák bombázása után elhelyezett aknákat ma mind eltávolítják s a Dardanellákat holnap a hajóközlekedések számára megnyitják. A Dardanellákon való átkelést a török kormány kiúton rendelettel szabályozza.

Batthyány Tivadar betegsége.

Budapest, máj. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Batthyány Tivadar gróf képviselő súlyos betegen fekszik. Tegnap délután közel 40 fokos láza volt, úgy, hogy orvosi konzíliumot is tartottak fölötte. Mint ma jelentik, állapota az éjjel jobbra fordult.

Földrengés Innsbruckban.

Budapest, máj. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Innsbruckból sürgönyzik, ott az éjjel heves földrengés volt, amely kisebb-nagyobb károkat okozott.

Betörőhajsza a háztetőn.

Budapest, máj. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A fővárosban az éjjel egy 150 rendőrből és detektívől álló csapat razziat tartott, miközben rajtértek két embert, akik egy Koronaherceg-utcai ékszerüzletbe akartak betörni. A betörők erre a ház padlására s onnan a háztetőkre menekültek, ahová a rendőrök is követtek öke. Izgalmas hajsza keletkezett a háztetőkön a betörők után, míg végre a főposta-épület padlásán elesípték őket. A betörők Kubányi és Rakovszky 18 éves büntetett csavargók.

TŐZSDE.

A Lloyd budapesti távirata május 10.

Buza (májusra)	23.60 — —
Buza (októberre)	22.64 — —
Tengeri (májusra)	18.48 — —
Tengeri (júliusra)	18.40 — —

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskerekben ma megtartott hetivásár alkalmával:

Buza 50 klgr.	11.20 korona.
Kétszeres	9.—
Rozs	8.80
Árpa	7.50
Zab	8.80
Kukorica	8.70
Repce	12.30
Széna I.	7.—
Széna II.	6.—
Szalma I.	5.—
Szalma II.	5.—
Burgonya 1 klgr.	—10
Disznóhus I. 1 klgr.	2.—
Disznóhus II. 1 klgr.	1.80
Disznózsír 1 klgr.	1.68
Marhahús I. 1 klgr.	1.76
Marhahús II. 1 klgr.	1.68
Borjúhús I. 1 klgr.	2.—
Borjúhús II. 1 klgr.	1.60
Juhhús 1 klgr.	1.20
Fiatl bárányhús I. 1 klgr.	1.60
Fiatl bárányhús II. 1 klgr.	1.52

Felelős szerkesztő: Somfai János.

563. szám I. 1912.

596—2.2

Árlejtési hirdetmény.

Vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur 159705/911. számú rendeletével a nagygáji állami óvoda építését engedélyezvén, a fenti munkálatok biztosítása céljából folyó évi május hó 25-én délelőtt 11 órára Nagygáj községében megtartandó írásbeli versenytárgyalás hirdettetik a következő feltételek mellett:

1. A versenytárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki iparengedéllyel bír. Aki törvényes képesítéssel nem bír, kötelesek ajánlatukban képesített megbizottukat megnevezni. A hivatal előtt ismeretlen ajánlattevők kötelesek megbízhatóságukat a reájuk illetékes keresk. és iparkamarával igazoltatni.
2. A munkálatok a munkaátadás napjától 14 nap alatt megkezdendők s legkésőbb 1912. évi október 1-ig befejezendők.
3. Az ajánlatok 5 pecséttel elzárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátva s „Ajánlat a nagygáji állami óvoda építésére” felirattal postán vagy személyesen, jelzett időpontig Nagygáj község elöljáróságánál adandók be.
4. Az ajánlathoz az ajánlati összeg

5%-ának megfelelő bánatpénz letételét igazoló adóhivatali nyugta csatolandó. Bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad. A letéti nyugta és egységáras előmérletköltségvetés ivenkint 30 filléres bélyeggel látandó el.

5. Az ajánlattevők ajánlataikkal az árlejtés napjától számított 45 napig maradnak kötelezettségben és bánatpénzüket csakis a felsőbb hatóság döntése után fog kiadatni.

6. A szóban forgó munkákra vonatkozó műszaki művelet, általános és részletes feltételek az alulírott hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az ajánlat csakis az államépítészeti hivatalnál megtekinthető és lemásolható ajánlati lap és előmérlet költségvetésen egységárrakkal tehető meg. Ezen ajánlati lap és előmérlet költségvetés hat korona másolati díj fejében kívánatra megküldetik.

7. A munka elnyerője csakis hazai anyagokat és berendezési tárgyakat építhet be és csakis magyar honos munkaerőt alkalmazhat. E tekintetben aláveti magát minden ellenőrzésnek.

8. A munka elnyerője 5%-os bánatpénzt 10%-ra tartozik kiegészíteni, ami biztosíték címen a jótállási határidőig visszatartatik.

9. Fentartom a jogot, hogy Nagygáj község az alulírott hivattal egyetértőleg az ajánlatok közül az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson vagy valamennyi ajánlatot visszautasíthasson.

Nagybecskerek, 1912. évi április hó 29-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Vámos,

kir. műszaki tanácsos.

Uj rövidáru üzlet!!

Tisztelettel tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy a mai nappal Hunyadi (fő-)utca, Goldberg Mihály féle házban, közvetlen Eckstein borkereskedő mellett a mai kor igényeinek megfelelő

rövidáru üzletet nyitok.

Raktáron tartok e szakmába vágó összes árukat. Főtörekvésem a n. é. közönség pontos és szolid kiszolgálása, lehetőleg olcsó árak mellett. Magamat a n. é. közönség jóindulataiba ajánlom és tárnaszát kérve

tisztelettel

Molnár Lajos.

594—21

Torontálvármegye alispánja.

13504—1912. szám.

593—3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegyénel nyugdíjazás folytán megüresedett és folyó évi 10281. szám alatt kiírt pályázati hirdetményvel betölteni szándékolt megyei hajduörmesterei állásra újabb pályázatot hirdetek, annak kijelentése mellett, hogy azok, akiknek pályázati kérvényei az első pályázati hirdetményre beérkeztek, visszatartattak és az állás betöltésénél fognak elbíraltatni.

J a v a d a l m a z á s :

Az 1904. évi X. t.-c. alapján évi 900 korona kezdőfizetés, mely 1200 koronáig emelkedik, a megyeszékházban szabad lakás, természetbeni egyenruha és csizmapénz.

Tagja a megyei tisztii nyugdíjintézetnek. Az alkalmaztatás egyelőre hat havi próbaszolgálatra történik.

Alkalmaztatási feltételek: magyar állampolgárság, jó erkölcsi előélet, magyarul írni, olvasni tudás.

Az 1873. évi II. t.-c. rendelkezései alapján az igazolványos altisztek előnyben részesülnek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy kellőleg felszerelt és eddigi alkalmaztatásukat is igazoló bizonyítvánnyal kiegészített kérvényeiket f. évi június hó 10-ig hozzám nyújtsák be, mert az elkészített kérvényeket nem veszem figyelembe.

Nagybecskerek, 1912. május 8.

Jankó s. k., alispán.

Minden anya

jól megjegyze, hogy tészták, mint például rétesek, gombócok, torták, pudingok, tejeskenyerek, fánk, bélesek, metétek, omelettek, palacsinták, kiflik, galuskák stb. sok esetben, különösen gyermekek, elajánlato-abbak a húsételeknél, ha azok

Dr. Oetker-féle sütőporral,

12 fillér, készülnek, mert akkor nemcsak táplálóak, de egyszerűen könnyen emészthetőek, ami pedig különösen gyermekeknek elég nem méltányolható. Készítsen tehát gyermekei számára sok ilyen tésztát dr. Oetker sütőporával, mely milliónyi esetben bevált receptekkel együtt mindenütt kapható.

Egészséges, tápláló, olcsó.
21(2)—2.2

Bánlakai járás főszolgabírájától.
1953—1912. szám. 595—2.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye bánlakai járásához tartozó **istvánvölgyi körirnoki** állásra pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt és eddigi alkalmaztatásukat, valamint nyelvismeretüket is feltüntető kérvényüket **hozzám május hó 31-ik napjáig** nyújtsák be annnyival is inkább, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állással évi 800 korona készpénz fizetés van egybekötve s a marhalevelekért befolyó jövedelem.

A választás napját később fogom kitűzni. Bánlak, 1912 május hó 7-én.

Dr. Ürményi, főszolgabíró.

Nagykikindai járás főszolgabírájától.
1144—1912. szám. 590—3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye nagykikindai járásához tartozó **Szaján** községben üresedésben levő **szülésznői** állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás évi 240 korona fizetés s a szüléseknél való segédkezésnél, az első szülésnél 4 korona, a többinél 2 korona látogatási díj.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy oklevéllel és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket legkésőbb **f. évi május hó 20-ig** a nagykikindai szolgabírói hivatalhoz küldjék be.

Nagykikinda, 1912. évi május hó 4-én.

Horváth Zoltán, főszolgabíró.

Félix-gyógyfürdő

téli és nyári gyógyhely

(Nagyvárad mellett)

egész éven át nyitva.

Európa leggazdagabb kénes hévíz forrása, vízhőfoka 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csusz, köszvény, ischias, izzadásmányok és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlan és hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait. — Tükör-, kád-, iszap-, mór- és szénsavas fürdők. — 250 kényelmes lakosztoba, társalgó, zongora- és olvasóterem. — Kitűnő vendéglők, állandó előrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene. — Tennispálya, gondozott sétautak. — 400 holdas park és fenyveserdő. — 16 személyvonat közlekedik május hó 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.

Posta, tévirda, interurban telefon. Curia és zenedíj nincs.

Prospektust küld az igazgatóság.

541—15.7

Hirdetmény.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **f. évi május hó 15-től** kezdődőleg állandó helyi érdekű személy- és podgyászszállító

gőzhajónk

Felsőittebe és Titel között minden nap közlekedik a következő naponkénti időközökben:

Felsőittebéről Titelre:		Titelről Felsőittebére:	
Felsőittebéről	indul 4 ³⁰ órakor	Titelről	indul 12 ⁰⁰ órakor
Tárnokról	5 ¹⁰ "	Perlaszról	12 ³⁰ "
Begaszentgyörgyről	5 ⁴⁰ "	Écskáról	2 ⁰⁰ "
Begafőről	6 ¹⁰ "	Nagyb. cskerekről	3 ⁰⁰ "
Nagybecskerekről	8 ³⁰ "	Begafőről	4 ³⁰ "
Écskáról	9 ⁰⁰ "	Begaszentgyörgyről	5 ³⁰ "
Perlaszról	10 ³⁰ "	Tárnokról	6 ⁰⁰ "
Titelre	érkezik 11 ⁰⁰ "	Felsőittebér:	érkezik 7 ⁰⁰ "

Legkényelmesebb és legolcsóbb összekötő vonal B á n á t és B á c s k a között. — A hajó neve „Béga”. — A hajó modernül és a legnagyobb kényelemmel van berendezve. — Központi fűtés. — Buffet. — Italok.

Közelebbi felvilágosítások nyerhetők az állomásokon és dr. Zsupánszky Szlavko nagybecskerei ügyvéd ur irodájában. — — — Telefonszám: Nagybecskerek 194.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

557—10.9

Vászy Misa és társai hajótulajdonosok.

Külön cipőosztály!

Kaphatók mindennemű

férfi-, női- és gyermekcipők és szandálok.

Torontái strapa-cipők.

Gazdag választék

kalapvirágok és napernyőkben,

a legjobb

illatszerekben és gummilabdákban.

Benó Testvérek

rövidáru, cipő és játékszeráru üzlete

Nagybecskerek

Telefon: 201.

Alapítási év: 1870.